

Zwierza

SFERA

PET ZONE

6/2018

Z pasji i miłości do zwierząt
With passion and love for animals

Wywiad z sędzią Zdzisławem Kitlińskim

Interview with judge
Zdzisław Kitliński

str./page 3

KOPROFAGIA

COPROPHAGIE

str. / page 5

Z doświadczenia handlera

From the experience of the handler

str./page 14

Jak zaprzyjaźnić ze sobą koty?

How to make cats befriend
each other?

str./page 18

Kocięta na diecie BARF

Kittens on a BARF Diet

str./page 10

Szanowni Czytelnicy,

Euro Dog Show po 12 latach ponownie zawitało do Polski. To wyjątkowe wydarzenie dla hodowców i miłośników psów. Nie mogło ono umknąć uwadze Naszego Zespołu Redakcyjnego! 20 tysięcy najpiękniejszych psów z całej Europy przyjedzie do Warszawy zaprezentować swoje wdzięki.

To wystarczający powód, by ten numer Zwierzasfery wydać w wersji dwujęzycznej: polsko -angielskiej, po to, aby mógł trafić do szerszego grona odbiorców, nie tylko do Zwierzolubów w Polsce, ale także z innych zakątków Europy obecnych na Euro Dog Show.

Chcąc zaproponować Państwu treści, które okażą się interesujące, a nawet inspirujące, bardzo starannie dobieraliśmy tematy. Oprócz wywiadu z sędzią w randze międzynarodowej Zdzisławem Kitlińskim, pojawia się na łamach Zwierzasfery artykuł Hanny Bobki - lekarza weterynarii i psiego behaviorysty na temat Koprofagii u psów, a także Anny Sikory o sztuce handlingu.

Opiekunowie kotów również znajdą coś ciekawego dla siebie w tym numerze naszego magazynu! Małgorzata Biegańska-Hendryk radzi jak zaprzyjaźnić ze sobą koty, a Zespół Barfnych Korepetycji dzieli się z nami swoim doświadczeniem jak odchowwać kocięta na diecie BARF.

Zapraszamy do lektury.

Dear Readers,

The Euro Dog Show after 12 years has visited Poland again. This is an exceptional event for breeders and dog lovers. It could have not pass by without the attention of our Editorial Team! 20,000 most beautiful dogs from all over Europe will come to Warsaw to present their charms.

This is reason enough to publish this issue of Zwierzasfera in a bilingual version: Polish-English, so that it can reach a wider audience, not only to Petlovers in Poland, but also from other parts of Europe present at the Euro Dog Show.

Wanting to offer you content that will prove interesting or even inspiring, we've chosen topics carefully. In addition to the interview with Mr. Zdzisław Kitliński, who has been judging dogs for 20 years and has briefed us on the kennel judge's work, we publish an article by Ms. Hanna Bobka - veterinarian and dog behaviorist on the subject of Coprophagy in dogs, as well as article of Anna Sikora founder of the Speed Dog Kraków foundation, exhibitor with several years of experience regarding her experience in dog handling.

Cat owners will also find something interesting in this issue of our magazine! Małgorzata Biegańska-Hendryk advises on how to make cats friends with each other, and the Team Barfne Korepetycje shares with us their experience on how to raise kittens on a BARF diet.

We hereby invite you to read.

Monika Mrozowska
Redaktor naczelna / Editor-in-Chief

Reklama / Advertisement

nowe opakowanie już dostępne w sprzedaży
 new packaging already available for sale

najwyższe stężenie bakterii probiotycznych na rynku (20 miliardów CFU/1 g produktu)
 the highest concentration of probiotic bacteria on the market (20 billion CFU/1 g of product)

wygodne opakowanie w blistrach
 convenient packaging with capsules in blisters

Vetfood

Adres redakcji / Editorial address:
 REGIS Sp. z o.o.
 30-633 Kraków, Poland
 ul. Walerego Sławka 3a
 www.zwierzasfera.pl

Redaktor Naczelna / Editor-in-Chief:
 Monika Mrozowska

Zespół redakcyjny / Editorial team:
 Małgorzata Biegańska-Hendryk
 Hanna Bobka
 Jagoda Fedyniak
 Anna Sikora
 Mateusz Wójtowicz

Opracowanie graficzne i skład / Graphic design and DTP:
 Maciej Jezierski
 Zastrzegamy sobie prawo skracania, zmiany tytułów i redagowania tekstów. Przedruk tylko za zgodą redakcji.
Zdjęcie na okładce / Picture on the cover: „Dog Jack Russell Terrier and dog Nova Scotia Duck Telling Retriever jump over the leaves” autor: annaav źródło Adobe Stock

Wywiad z sędzią Zdzisławem Kitlińskim

Interview with judge Zdzisław Kitliński

Zdzisław Kitliński

kynolog, kierownik sekcji Terierów w Krakowskim oddziale ZKwP. Pasjonat terierów od blisko 30 lat, sędzia międzynarodowy z ponad 20 letnim stażem. W swojej karierze sędziował na dziesiątkach wystaw rangi narodowej oraz międzynarodowej.

Zdzisław Kitliński

cynolog, head of the Terrier section in the Krakow branch of ZKwP. A terriers enthusiast for nearly 30 years, an international judge with over 20 years of experience. In his career he judged on dozens of national and international rank exhibitions.

Panie sędzio, na początek dość banalne pytanie, jak zaczęła się Pana przygoda z sędziowaniem i czemu akurat Grupa 3 – teriery?

Moje pierwsze psy: owczarek i wyżeł były psami użytkowymi, ale nierasowymi. Decyzja o zakupie psa rasowego była świadoma i przemyślana. Wybór padł na suczkę teriera irlandzkiego. Na jednej z krakowskich wystaw kupiłem psa, który miał jedną tylko wadę - nie umiał czytać na głos. To ROSE z Wielkiej Płyty, w domu zwanej Rózią zawdzięczam, że w połowie lat osiemdziesiątych zapisałem się do Związku Kynologicznego w Polsce. W sekcji terierów oddziału krakowskiego zdobywałem i pogłębiałem wiedzę kynologiczną, stałem się hodowcą, a dwadzieścia lat temu, po odbyciu wymaganych stażów, zdaniu egzaminu zostałem sędzią kynologicznym grupy III - terierów, obecnie w randze międzynarodowej.

Dlaczego akurat teriery? Teriery charakteryzują się dużą inteligencją i samodzielnością. Posiadają duży temperament, cieszą się dobrym zdrowiem i są raczej długowieczne. W większości są łatwe w szkoleniu, uczą się szybko i chętnie. Z natury są wesołe, skore do pracy i zabawy. Wiele z nich jest doskonałymi psami użytkowymi i do towarzystwa. Niewielkie rozmiary powodują, że nadają się do niedużych mieszkań, nie będąc uciążliwymi dla domowników. Właściciele chcący mieć efektownego z wyglądu towarzysza znajdują w tej grupie wiele ras, które spełnią ich oczekiwania. Różnice pomiędzy rasami są na tyle duże, że można zaspokoić wymagania ludzi o różnych temperamentach i potrzebach.

Jakie Pana zdaniem są najtrudniejsze aspekty sędziowania, w szczególności podczas sędziowania terierów?

W mojej ocenie najtrudniej jest podjąć decyzję, gdy najefektowniejszy i doskonale prezentowany pies posiada elementy budowy niepożądane lub niezgodne z wzorcem rasy. Wtedy może się zdarzyć, że werdykt jest niezgodny z wrażeniami widzów i odczuciami konkurencji. Ale to sędzia w bezpośrednim kontakcie ze zwierzęciem, może naocznie i namacalnie stwierdzić

Judge, at first quite a trivial question, but how did you start your voyage with judging and why Group 3 – terriers?

My first dogs were a shepherd and a pointer, they were working dogs but not pure-bred dogs. The decision to buy a pure-bred dog was very conscious and thoughtful. The choice fell on a bitch of Irish terrier breed. At one of the Krakow's exhibitions I bought a dog that had only one disadvantage - he could not read out-loud. ROSE Z Wielkiej Płyty, in the house called Rózia, to her I owe that in the mid-eighties I signed up to The Polish Kennel Club (ZKwP). In the terrier section of the Cracow ZKwP branch I gained knowledge and delve into the cynology, I became a breeder, and twenty years ago, after completing the required internships, passing the exam I became a judge of the group III - terriers, now of the international rank.

Why terriers? Terriers are characterized by their high intelligence and independence. They have a great temperament, enjoy good health and are rather long-lived. For the most part, they are easy to train, learn quickly and willingly. By nature, they are cheerful, ready for work and play. Many of them are excellent utility dogs and companions. Small size means that they are suitable for small flats, without being burdensome for the household. Owners who want to have an effective looking companion will find many breeds in this group that will meet their expectations. Differences between breeds are so large that you can satisfy many people with different temperaments and needs.

What do you think are the most difficult aspects of judging, in particular when judging terriers?

In my opinion the most difficult is to make a decision when the most effective and well-presented dog has undesirable physique or does not comply with the breed standards recognized by FCI. Then that happens the verdict may be different than the impressions of the viewers and the feelings of competition. But it is the judge that is in direct contact with the animal, can

defekty anatomiczne, niejednokrotnie dobrze zamaskowane szatą lub nawet farbą oraz psychiczne ocenianych zwierząt.

Na co Pan osobiście zwraca największą uwagę podczas oceny psów?

Przede wszystkim zgodność z wzorcem rasy. W mojej ocenie wiele znaczy: sposób prezentacji, jakość ruchu oraz występowanie wad i defektów anatomicznych jak i natury psychicznej, które mogą być dziedziczone i są trudne do wyeliminowania z hodowli. Szczególnie w ocenie samców, ponieważ mają większy wpływ na jakość pogłowia.

Proszę nam przybliżyć jak wygląda przygotowanie sędziego przed oceną na ringu, czy sędziowie bazują na swojej wiedzy i pamięci czy przypominają sobie każdorazowo przed wystawą wzorce rasowe?

Uważam, że wiedza i doświadczenie to najmocniejsza podbudowa sędziowania. Osobiście, przed każdą wystawą czytam i przypominam sobie wzorzec rasy, którą będę sędziować. Szczególnie starannie, jeżeli dotyczy to ras rzadkich i mało popularnych. Mam czas na przypomnienie sobie, które okazy zrobiły na mnie wrażenie i zapadły w pamięci z powodu zalet, ale i wad.

Jakie są Pana zdaniem najczęstsze błędy podczas wystawiania psów?

Ogólnie rzecz ujmując, najczęściej jest to nieprzygotowanie lub złe przygotowanie do wystawy. Niektóre osobniki wydają się zdenerwowane, nieoswojone z przegłędem użębienia, często towarzyszy im lęk gdy ustawiane są na stoliku, czasem razi niefachowy grooming. Częstym błędem jest również zbyt wolne lub zbyt szybkie poruszanie się w trakcie prezentacji w ringu.

Jak ocenia Pan poziom wystaw na przestrzeni ostatnich lat w Polsce i zagranicą?

Poziom wystaw zarówno w Polsce, jak i za granicami wynika z rangi wystawy, a jakość prezentowanych psów zależy od aktualnej mody i popularności poszczególnych ras. Niedociągnięcia w organizacji pracy sędziego w ringu zdarzają się już sporadycznie. W Polsce na przestrzeni ostatnich lat stale podnosi się poziom prezentacji psów. Wyraźnie widać chęć dorównania do najlepszych wystawców. Jest spora grupa, która robi to profesjonalnie i nie ustępuje zawodowym handlerom.

Zdecydowanie zgadzam się z Panem, że poziom prezentacji wielu niezawodowych handlerów jest na bardzo wysokim poziomie. Serdecznie dziękuję za ciekawą rozmowę.

Rozmawiał
Mateusz Wójtowicz – redaktor ZwierzaSfery

visually and physically identify anatomical defects, often well masked with coat or even paint, as well as the psychological nature of judged animals.

What do you personally pay the most attention to when judging dogs?

First of all, compliance with the breed standards. In my opinion, very important is: presentation, quality of movement and the occurrence of anatomical defects as well as psychological nature, which can be inherited and are difficult to eliminate from kennel. Especially during judging of males, because they have a greater impact on the quality of the population.

Please introduce us to the judge's preparation before the evaluation on the ring, do the judges rely on their knowledge and memory or do they refresh themselves the breed standards each time before the exhibition?

I believe that knowledge and experience are the strongest foundation of judging. Personally, before each exhibition, I read and recall the breed standards of the breeds that I will judge. Especially carefully, if it concerns rare and less popular breeds. Thanks to that I have time to remember these individuals and situations that have impressed me and are stuck in my memory because of their pros or cons.

In your opinion, what are the most common mistakes when handling the dogs during the show?

In general, most often it is no preparation or bad preparation for the exhibition. In particular, the most common ones are: that the dog is not familiar with teeth inspection, nervousness or anxiety during setting on the table, unprofessional grooming. It is also common mistake to move too slowly or too fast during the presentation in the ring.

How do you rate the level of exhibitions in recent years in Poland and abroad?

The level of exhibitions both in Poland and abroad results greatly from the rank of the exhibition, and the quality of the presented dogs depends on the current fashion and popularity of individual breeds. Shortcomings in the organization of the judge's work in the ring are now very sporadic. In Poland, the level of dog presentation is constantly rising over recent years. You can clearly see the desire to match the best exhibitors. There is a large group of non-professional handlers that does it very professionally and does not yield to professional once.

I definitely agree with you that the level of handling of many non-professional handlers is at a very high level, thank you very much for a very interesting and informative interview.

Interviewed by
Mateusz Wójtowicz – editor of ZwierzaSfera

Reklama / Advertisement

**Naturalnie, zdrowo,
 BARFnie!**

KOPROFAGIA

spojrzenie lekarza-behawiorysty
na wstydlivy problem

COPROPHAGIE

a view of a veterinarian-behaviorist
on the shameful problem

Koprofagia jest jednym z bardziej wstydlivych problemów dotyczących zachowania, głównie psów w wieku szczenięcym.

Koprofagię można traktować jako jedną z form spaczzonego łaknienia lub jako zaburzenie natury behawioralnej, jednak zawsze – przed diagnozowaniem pacjentów z zaburzeniami psychicznymi musimy wykluczyć choroby somatyczne.

Jako behawiorysta zwierząt COAPE pracując na modelu EMRA (emocje, nastrój, wzmocnienie) oceniam i analizuję każde nieprawidłowe zachowanie psów wielopłaszczyznowo, poprzez:

- ocenę nastroju – tego jak pacjent czuje się na co dzień,
- ocenę emocji – tych, które popychają go do działania przed, w trakcie i po wykonywaniu danej czynności,
- ocenę wzmocnień – wewnętrznych i zewnętrznych motywatorów, nagród, które powodują, że zwierzę daną czynność będzie powtarzać, wykonywać częściej lub intensywniej; źródłem nagród może być człowiek, środowisko, lub organizm szczenięcia.

W mojej opinii taki sposób pracy pozwala nam modyfikować zachowania w sposób zapewniający psu największy komfort pracy.

Nastrój psów jest uzależniony w dużej mierze od stopnia zaspokojenia potrzeb podstawowych = niższych oraz wyższych. Jedną z podstawowych potrzeb psów (obok jedzenia, picia, mikcji, snu) jest defekacja. Brak możliwości zaspokojenia tej potrzeby (w warunkach komfortowych, z pełnym rytuałem, na odpowiednim podłożu [etogram]) może powodować zaburzenie. Gdy pacjenci cierpią z powodu biegunek, mają potrzebę parcia na kał, gdy zwiększa się ilość wypróżnień - mogą mieć problem z zafatwieniem potrzeb w sposób fizjologiczny, komfortowy.

A problem of coprophagia is one of the most shameful behavioral problems, mainly puppies.

Coprophagies can be treated as one of the forms of distorted appetite or as a behavioral disorder, however, always – before diagnosing patients with psychiatric disorders, somatic diseases need to be excluded.

As a COAPE animal behaviorist working on EMRA model (emotions, mood, strengthening), I evaluate and analyze every incorrect behavior of dogs on many levels, by:

- evaluating mood – how the patient feels every day,
- evaluating emotions – the once that push it to act before, during and after a given order/task/activity,
- evaluating strengthening – internal and external motivations, rewards, which assures that the given task will be repeated, executed more frequent or more intensive: source of the rewards can be owners, environment, or puppy's organism itself.

In my opinion this way of working allows to smoothly modify behavior of the dog providing its highest possible comfort.

The dogs mood is highly dependent on the level of basic needs satisfaction = lower as well as those higher once. One of the basic needs of dog (apart from eating, drinking, urination, sleeping) is defecation. No possibility to satisfy this need (in comfortable conditions, with full ritual, on the appropriate ground [etogram]) may be a result of the disorder. When patients suffer from diarrhea, they have a need to pressure on the faeces, as the number of bowel movements increases - they may have problems in dealing with the needs in a physiological, comfortable way.

Najprostsze pytania – najtrudniejsze odpowiedzi.

KIEDY PACJENT JE?

1. Gdy jest głodny
2. Gdy ma niezaspokojoną potrzebę poszukiwania, węszenia, żucia, jako sposobu na rozładowanie napięcia (przy zapewnieniu odpowiedniej podaży kcal i składników odżywczych, przy założeniu, że dostaje odpowiednią ilość) i poprawienie sobie nastroju. Bardzo dużą rolę w etogramie psa odgrywa sam rytuał związany ze zdobywaniem pożywienia taki jak: wypatrywanie, namierzanie, podkradanie, pogoń oraz chwycenie, ale przede wszystkim zdobywanie pożywienia i jego żucie. Często psy dostają pokarm „za darmo”, w przystępnej formie, która nie wymaga pracy, wysiłku tak fizycznego jak i psychicznego. Brak możliwości zaspokojenia tej potrzeby może powodować, że pies będzie poszukiwał czegoś do zjedzenia, będzie próbował w inny sposób tą potrzebę zaspokoić. Rzadko dzieje się to poprzez spożywanie kału, częściej psy jedzą przedmioty twarde, sprężyste, drewniane, ale jeśli środowisko jest bardzo ubogie? Może się okazać, że jedyną alternatywą jest kał.

KIEDY PACJENT JE KAŁ?

Kał to niestrawione resztki pokarmowe, złuszczone komórki nabłonka, bakterie, śluz oraz woda. Kluczową rolę odgrywają „resztki”. Jeśli z jakiegoś powodu spożywany posiłek nie jest prawidłowo trawiony i przyswajany będzie znajdował się w kale:

- zwiększając jego smakowość, atrakcyjność,
- zapewniając podaż kcal, gdyż możemy podejrzewać, że pacjent ma ich niedobór.

Najczęstszymi powodami dla których psi pacjenci zjadają swoje odchody są choroby przewodu pokarmowego przebiegające z biegunkami. Wśród psich pacjentów do 6 miesiąca życia, aż 50% ma choroby pasożytnicze lub pierwotniacze wywołujące stany zapalne jelit.

Najczęstszymi powodami dla których psi pacjenci zjadają swoje odchody są choroby przewodu pokarmowego przebiegające z biegunkami. Wśród psich pacjentów do 6 miesiąca życia, aż 50% ma choroby pasożytnicze lub pierwotniacze wywołujące stany zapalne jelit. Z powodu tych stanów zapalnych powstają zaburzenia trawienia i wchłaniania, a tym samym wydalanie mas kałowych z resztkami pokarmowymi.

Przyczyny występowania biegunków związane z przewodem pokarmowym:

- dieta: nietolerancja pokarmowa, nadwrażliwość pokarmowa, nadwrażliwość na gluten,
- infekcje: grzybicze, pasożytnicze, pierwotniacze, wirusowe, bakteryjne,
- choroby zapalne o podłożu autoimmunologicznym: owrzodzenie dwunastnicy, eozynofilowe zapalenie, limfoplazmocytarne zapalenie jelit, ziarniniakowe zapalenie jelit,
- choroby idiopatyczne,
- nowotwory,
- niedrożności częściowe spowodowane ciałami obcymi, wgłobieniem, chorobą nowotworową, chorobami powodującymi zwężenie ściany jelita,
- zaburzenia perystaltyki wynikające z dysautonomii, zapalenia jelit, owrzodzeń, hipalbuminemii, hipokaliemii,
- narażenie na toksyny.

Przyczyny występowania biegunk nie związane z przewodem pokarmowym to między innymi:

- choroby wątroby,
- niedoczynność tarczycy,
- niewydolność nerek,

The simplest questions – the most difficult answers.

WHEN DOES THE PATIENT EAT?

1. When it is hungry
2. When it has an unmet need to seek, sniff, chew, as a way to relieve tension (when provided with adequate supply of kcal and nutrients, assuming that he gets the right amount) and improving its mood. A very important role in the dog's etogram is played by the ritual associated with acquiring food such as: spotting, tracking, sneaking, chasing and catching, but above all, acquiring food and chewing it. Often dogs get food „for free”, in an accessible form that does not require work, physical or mental effort. The inability to satisfy this need may cause the dog to look for something to eat, it will try to satisfy this need in a different way. This is rarely done by eating faeces, dogs usually eat hard, springy, wooden items, but what if the environment is very poor? It may turn out that the faeces are the only alternative.

WHEN DOES THE PATIENT EATS FAECES?

Faeces are undigested food residues, peeled epithelial cells, bacteria, mucus and water. The „leftovers” play a key role. If for some reason the meal is not digested and absorbed properly it will be in the feces:

- increasing its palatability, attractiveness,
- providing a supply of kcal, because we may suspect that the patient has their deficiency.

The most common reasons why dog patients eat their feces are gastrointestinal diseases with diarrhea. Among dog patients up to 6 months of age, up to 50% have parasitic or protozoans diseases that cause inflammation of the intestines.

The most common reasons why dog patients eat their feces are gastrointestinal diseases with diarrhea. Among dog patients up to 6 months of age, up to 50% have parasitic or protozoans diseases that cause inflammation of the intestines. Due to those inflammation the digestive and absorption disorders arise, and thus that the excretion of faecal matter with undigested food.

Causes of diarrhea occurrence associated with the gastrointestinal tract:

- diet: food intolerance, food hypersensitivity, hypersensitivity to gluten,
- infections: fungal, parasitic, protozoal, viral, bacterial,
- autoimmune inflammatory diseases: duodenal ulcer, intestinal eosinophilic inflammation, intestinal lymphoplasmittis, granulomatous enteritis,
- idiopathic diseases,
- cancer,
- partial obstruction caused by foreign bodies, intussusception, neoplastic disease, diseases that cause narrowing of the intestinal wall,
- peristaltic disorders resulting from dysautonomia, intestinal inflammation, ulcerations, hypoalbuminemia, hypokalemia,
- exposure to toxins.

Causes for diarrhea occurrence unrelated to the gastrointestinal tract include:

- liver disease,
- hypothyroidism,
- kidney failure,
- obstruction of the pancreatic duct,
- exocrine pancreatic insufficiency (EPI).

A much less frequent reason why patients eat their feces may be due to malnutrition resulting from not enough supply of kcal. Each patient should have a defined kcal needs – calculated nutritional dose depending on its age, body weight, activity, concomitant diseases. The demand for kcal in dogs during their puppy age and until the end of growth – changes dynamically. Often the nutritional dose needs to be modified twice a week. Pet owners

- niedrożność przewodu trzustkowego,
- zewnętrzny wydzielnica niewydolność trzustki.

Znacznie rzadszym powodem dla którego pacjenci zjadają swój kał, może być niedożywienie wynikające ze zbyt małej podaży kcal. Każdy pacjent powinien mieć określone zapotrzebowanie na kcal – poprzez wyliczenie dawki żywieniowej uzależnione od jego wieku, masy ciała, aktywności, współistniejących chorób. Zapotrzebowanie na kcal u psów w wieku szczenięcym i do czasu zakończenia wzrostu – zmienia się dynamicznie. Często dawka żywieniowa wymaga modyfikacji 2 x w tygodniu. Właściciele zwierząt nie są świadomi jaka jest kaloryczność karmy mokrych lub przygotowywanych w domu. Wynosi mniej niż 100 kcal/100 gram, podczas gdy karmy suche najczęściej > 300 kcal/100 gram. Ta sama podaż kcal przy karmieniu dietą moką powoduje, że szczenię musi przyjąć co najmniej 3 x więcej objętościowo jedzenia. Małe żołądki, z nie do końca ukształtowaną perystaltyką mogą nie być gotowe na tak „solidne” porcje karmy mokrej.

Oczywiście pacjent może zjadać swój kał gdy ma do niego dostęp. Truizm. Jednak w okresie kiedy szczenię pojawia się w domu Właściciela, trening czystości odgrywa kluczowe znaczenie. Z punktu widzenia wytycznych dotyczących szczepienia psów (WSAVA), ostatnia dawka szczepionki podawana jest w 16 tygodniu życia. Często do czasu zakończenia szczepień pacjent ma kwarantannę. Z behawioralnego punktu widzenia, pod kątem rozwoju socjalnego oraz treningu czystości, pies powinien wychodzić na zewnątrz jak najszybciej.

Z behawioralnego punktu widzenia, pod kątem rozwoju socjalnego oraz treningu czystości, pies powinien wychodzić na zewnątrz jak najszybciej.

Nauka psa czystości i załatwiania swoich potrzeb opiera się na kilku ważnych punktach:

1. szczenię powinno być nawet co 1-2 godziny zabierane na zewnątrz,
2. powinno móc powęszyć (etogram),
3. jeśli biega w sposób niepoohamowany, nie skupia się, nie chce węszyć, spacerujemy z nim „w te i z powrotem” w szybkim tempie. Ten rodzaj ruchu pobudza naturalne zachowania poprzedzające akt defekacji,
4. używamy smyczy krótkiej, aby łatwo było wprowadzić szczenię w ruch,
5. niezależnie pies powinien wychodzić 30-45 minut po każdym posiłku (zjedzony pokarm pobudza jelita do pracy oraz przesuwanie mas kałowych w kierunku odbytu),
6. dodatkowo pies powinien wychodzić po każdej drzemce, zabawie, po przebudzeniu w nocy,
7. nagradzamy kał oddany w dobrym miejscu – często wówczas pies zamiast odwracać się i go zjadać, radośnie pobiegnie „odebrać nagrodę”,
8. nie karzemy po tym jak znajdujemy „ślady” po zjedzeniu kału,
9. zawsze sprząamy kał.

CO ROBIĘ GDY SZCZENIĘ ZJADA SWÓJ KAŁ?

1. Badam klinicznie pacjenta.
2. Wykonuję pełne badanie kału: pod kątem chorób pasożytniczych i pierwotniaczych.
3. Określam zapotrzebowanie na kcal i wyliczam dawkę żywieniową dla pacjenta.
4. Wykluczam choroby współistniejące.
5. Właściciel jest proszony o przygotowanie listy wszystkich spożywanych posiłków: ich jakości, rodzaju oraz gramatury.
6. Określam po jakim czasie od defekacji pacjent zjada swój kał, jak się zachowuje przed, w trakcie i po jego zjedzeniu (EMRA) – często dopiero nagrywanie pozwala to zaobserwować.
7. Zachęcam do przeprowadzenia „od początku” treningu czystości.
8. Zachęcam do nagradzania „defekacji i nie zjadania mas kałowych” aby nauczyć pacjenta zachowania alternatywnego poprzez wytapywanie (często jedna na kilka defekacji kończy się konsumpcją).
9. Zachęcam do wysiłku umysłowego poprzez karmienie interaktywne, aby zająć pacjenta i zaspokoić jego potrzebę węszenia, poszukiwania oraz żucia.

are unaware of the calorie content of wet or home-made food. It is less than 100 kcal/100 gram, while dry foods most often is > 300 kcal/100 gram. The same kcal supply when feeding with a wet diet causes that the pup must intake at least 3 times the volume of food. Small stomachs, with not fully efficient peristalsis, may not be ready for such „solid” portions of wet food.

Of course, the patient can eat its feces when it has access to it. Truism. However, when the puppy arrives at the Owner's home, toilet training plays a key role. From the point of view of the vaccination guidelines for dogs (WSAVA), the last vaccination dose is given at 16 weeks of age. Often, until the end of vaccinations, the patient has quarantine. From a behavioral point of view, in terms of social development and toilet training, the dog should go outside as soon as possible.

From a behavioral point of view, in terms of social development and toilet training, the dog should go outside as soon as possible.

Teaching dog the proper toilet behavior is based on few key rules:

1. the puppy must be taken outside every 1-2 hours,
2. should be able to sniff (etogram),
3. if it runs in an unrestrained way, does not focus, does not want to sniff, walk with it „back and forth” at a fast pace. This type of movement will stimulate natural activities prior to the act of defecation,
4. use short leash, easy to help put puppy in motion,
5. despite above the dog should be always taken for a walk 30-45 minutes after each feeding (eaten feed has an ability to stimulate intestines to work, as well as increases motion of the faecal mass towards the anus),
6. in addition, the dog should go out after each nap, play, after waking up at night
7. we need to reward the defecation in a correct place – this will make the dog to joyfully run „to pick up the prize”, instead of turning around and eating the faeces,
8. do not punish after the occurrence, when we find „traces” after eating feces,
9. always clean up the faeces.

WHAT DO I DO WHEN PUPPY EATS ITS FECES?

1. Clinically examine the patient.
2. Carry out a full examination of faeces: for parasitic and primary diseases.
3. Determine the kcal need and calculate the nutritional dose for the patient.
4. Exclude comorbidities.
5. The owner is asked to prepare a list of all consumed meals: their quality, type and weight.
6. I determine after what time from defecation the patient eats its feces, how it behaves before, during and after its eating (EMRA) – often only recording allows to observe it properly.
7. Encourage to pursue toilet training “from the beginning”.
8. Encourage to reward „defecation and not eating faeces” to teach the patient alternative behavior by “catching” proper behavior (often one on several defecations ends with consumption).
9. I urge to increase mental effort through interactive feeding, to hare the patient and satisfy its need to sniffing, searching and chewing.

Lek.wet. Hanna Bobka DVM

Specjalista chorób wewnętrznych psów i kotów. Behawiorysta zwierząt COAPE (Centre of Applied Pet Ethology). Absolwentka Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Warszawie, studia ukończyła z wyróżnieniem w 2011 roku. Miłośniczka psów wszelkiej wielkości, maści i typu. Prywatnie opiekunka Portosława (PRT).
 Ukochana dziedziną: gastroenterologia.
 Adres strony – www.hannabobka.pl

Internal dogs and cats. diseases specialist. Animal behaviorist COAPE (Center of Applied Pet Ethology). A graduate of the Veterinary Medicine in Warsaw, she graduated with honors in 2011. A fan of dogs of all sizes, shapes and type. Privately, the owner of Portosław (PRT). Beloved field of interest: gastroenterology.
 Website address – www.hannabobka.pl

PIES NA MEDAL

Setki godzin poświęconych na przygotowanie psa do wystawy są oceniane podczas kilkuminutowej prezentacji na ringu. O sukcesie mogą zdecydować szczegóły.

Zamiast liczyć na szczęście, przygotuj starannie psa do wystawy, odpowiednio bilansując jego dietę i stosując najwyższej jakości preparaty pielęgnacyjne.

Pies na ringu jest wizytówką hodowli, odzwierciedla talent hodowcy, jego doświadczenie i profesjonalizm.

Tylko wybitni sięgają po laury.

Vetfood®

Zadbaj o jego piękny wygląd

Zdrowa skóra warunkuje piękną sierść. 18 precyzyjnie dobranych składników aktywnych zawartych w preparacie DermActiv wspomaga prawidłowe funkcjonowanie skóry i sierści oraz zapewnia jej zdrowy wygląd. A linia szamponów dermatologicznych: DermActiv, SeptiActiv i HypoActiv troszczy się o kondycję skóry i włosa od zewnątrz zapewniając odpowiednie nawilżenie i ochronę.

Leaflet

Zadbaj o jego piękny uśmiech

Piękny uśmiech i świeży zapach z pyszczka nie jest trudny do osiągnięcia przy regularnym stosowaniu produktów z linii stomatologicznej Vetfood. Dobry stan uzębienia nie dość, że cieszy oko, to jeszcze przyczynia się do dobrej kondycji całego organizmu zwierzęcia.

Oral Cleansing Wipes movie

Leaflet

Zadbaj o jego dobre samopoczucie

Dobre samopoczucie zwierzęcia wpływa na jego chęć współpracy i motywację, co jest szczególnie ważne podczas prezentacji na ringu. Wzbogacając dietę zwierzęcia o preparaty z linii flora, masz pewność, że wspomagasz odporność swojego pupila, prawidłową pracę przewodu pokarmowego i pomagasz zachować właściwą mikroflorę jelitową, co jest niezwykle ważne wśród zwierząt często występujących na wystawach.

FLORA LINE movie

Zadbaj o jego bystre spojrzenie

Każdy lubi cieszyć się bystrym zmysłem wzroku. 14 antyoksydantów zawartych w każdej kapsułce Visio Pet Vet Caps wspiera prawidłowe funkcjonowanie narządu wzroku i chroni go przed rozwojem chorób oczu o podłożu wolnorodnikowym (zaćma, jaskra, zwyrodnienie siatkówki).

Leaflet

Klub Hodowców Vetfood
ekspert@vetfood.pl

Kocięta na diecie BARF

Już od pierwszych chwil życia pokarm kotki zapewnia kociętom pełnowartościowe pożywienie. Aby młode organizmy rozwijały się prawidłowo powinny dostawać wszystko, co dla nich najlepsze. Nie bez powodu dieta BARF zaczyna się cieszyć co raz większą popularnością i to nie tylko wśród zwykłych opiekunów kotów, ale również i hodowców, którzy co raz częściej skłaniają się ku naturalnemu żywieniu swoich podopiecznych.

Czym skorupka za młodu nasiąknie...

W pierwszych tygodniach życia kociąt to ich matka bierze odpowiedzialność za wyкарmienie maluchów, ale już po 4 tygodniach ten obowiązek zaczyna spoczywać na nas. To jest ten szczególny okres, kiedy u małych kociąt dochodzi do wyrobienia nawyków żywieniowych. Jest to czas, gdy kociak uczy się od swojej matki co ma jeść i jak. Małe kocięta uczą się przez obserwację. Uważnie obserwują swoją matkę, a później próbują ją naśladować, w kwestii żywienia również. Dlatego okres, kiedy kocięta zaczynają przyjmować pokarm stały jest bardzo kluczowym czasem, kiedy to zakorzeniają się preferencje żywieniowe, które w późniejszym czasie nie łatwo zmienić.

Częstym zjawiskiem w hodowlach jest to, że kociętom podaje się każdy rodzaj karmy. Hodowcy próbują nauczyć kocięta jedzenia zarówno suchej jak i mokrej karmy, ale również i surowego mięsa. Chcą, aby kocięta opuszczające ich hodowlę jadły każdy pokarm ponieważ nie mają pewności jaki rodzaj pożywienia dla swojego podopiecznego wybiorą jego docelowi opiekunowie. Ale czy ta droga jest słuszną? Nowi opiekunowie najczęściej kontynuują dietę z hodowli i to hodowca powinien wskazać im kierunek jeśli chodzi o dalsze żywienie kociaka ponieważ jest dla nich autorytetem i wsparciem w nauce odpowiedniego żywienia kotów.

Kittens on a BARF Diet

From the very beginning of cat's life, cat food provides kittens with nutritious food. For young organisms to develop properly, they should get everything that is best for them. Not without reason, the BARF diet is beginning to gain more and more popularity, not only among ordinary cat owners, but also breeders, who are more often shifting towards the natural diet of their pets.

As the twig is bent...

In the first weeks of kittens' lives their mother takes responsibility for feeding the babies, but after 4 weeks this duty begins to rest on us, their owners. This is the special time when small kittens begin to develop their eating habits. This is the time when the kitten learns from her mother what to eat and how. They learn by observation. They watch their mother carefully, and then try to imitate her in terms of feed eaten as well. Therefore, the period when kittens start to receive solid food is a very crucial time when nutritional preferences are rooted, which later are often not easy to be changed.

A quite frequent occurrence among cat breeders is that kittens are given many types of feed. Breeders are trying to teach kittens to eat both dry and wet feed, as well as raw meat. They want kittens leaving their home to eat any feed because they are not sure what kind of feed their new owners will choose for them. But is this path the right one? New owners usually continue with the diet being given by the breeder, and he/she should show them the direction of further feeding of the kitten, as their authority and support in process of learning the appropriate habits of feeding their cats.

Co to jest BARF?

BARF to biologicznie odpowiednie surowe pożywienie. Dieta polega na odwzorowaniu, przy użyciu ogólnodostępnych mięs i dodatków, tego co dzikie kotowate spożywają w naturalnym środowisku. W przypadku kotów jest to mięso, kości, podroby, odpowiednie suplementy i dodatki, takie jak jaja czy oleje rybne. Kości w kocim BARFie mogą być zastąpione mączką kostną i mączką ze skorupki jajek. Kot domowy to ścisły mięsożerca. Oznacza to, że od momentu kiedy zaczyna przyjmować stały pokarm, na każdym etapie jego życia potrzebuje pokarmu pochodzenia zwierzęcego.

Zasadniczo samo komponowanie posiłku BARFowego dla rosnącego zwierzęcia nie będzie różniło się od posiłków przeznaczonych dla dorosłych osobników. W praktyce oznacza to, że nie istnieją przeciwwskazania, by kocięta jadły dokładnie to samo co ich rodzice. W przygotowywaniu mieszanki należy być jednak nieco bardziej ostrożnym, gdyż ewentualne błędy szybciej odbiją się na kocięciu i na jego rozwoju.

Na co uważać?

Tauryna jest aminokwasem siarkowym występującym w znacznych ilościach w mięśniach sercowych. Znajduje się głównie w produktach pochodzenia zwierzęcego. Odgrywa ona istotną rolę m.in. w rozwoju układu nerwowego, absorpcji tłuszczu, skurczach mięśnia sercowego, chroni siatkówkę oka przed stresem oksydacyjnym. U kotek ciężarnych jej niedobór może wywołać poronienia, a także zamieranie i deformację płodów. U kociąt opóźnia wzrost, prowadzi do niedorozwoju nerek, mózgu, ślepoty, a nawet śmierci. Zbyt mała ilość tauryny może przyczynić się do powstania kardiomiopatii rozrzeniowej, która prowadzi do dysfunkcji mięśnia sercowego. Należy pamiętać, że taurynę przed podaniem należy rozpuścić w wodzie, co pozwoli uniknąć jej drażniącego działania na błony śluzowe przewodu pokarmowego.

BARF to biologicznie odpowiednie surowe pożywienie. Dieta polega na odwzorowaniu, przy użyciu ogólnodostępnych mięs i dodatków, tego co dzikie kotowate spożywają w naturalnym środowisku. W przypadku kotów jest to mięso, kości, podroby, odpowiednie suplementy i dodatki, takie jak jaja czy oleje rybne.

Cynk jest jednym z niezbędnych pierwiastków dla organizmu. Uczestniczy w wielu metabolicznych procesach, takich jak przemiany kwasów nukleinowych, metabolizm węglowodanów czy synteza białek. Dlatego należy zwracać szczególną uwagę na ten parametr podczas komponowania mieszanki dla kociąt. Niedobór tego pierwiastka może doprowadzić do zmian w układzie limfatycznym oraz pogorszenia funkcjonowania narządu wzroku. W okresie wzrostu niedobór może mieć negatywny wpływ na przyrosty masy ciała. Objawy nadmiaru cynku występują rzadziej niż jego niedoboru. Mogą wystąpić wymioty, biegunki i niedokrwistość hemolityczną, a także może dojść do zaburzeń funkcjonowania nerek, trzustki i wątroby. U kociąt, u których doszło do przedawkowania cynku obserwowano objawy ze strony układu nerwowego. Doszło u nich również do utraty naturalnej barwy sierści, co było związane z niedoborem miedzi – następstwem nadmiaru cynku w diecie. Odpowiednio skomponowana dieta BARF zapewnia prawidłowe stężenie tego pierwiastka.

Białko i tłuszcz są podstawowymi, najważniejszymi składnikami odżywczymi w diecie mięsożercy. Koty to zwierzęta o największym zapotrzebowaniu na białko ze wszystkich ssaków. W mieszankach BARF dla kociąt białko może być na wyższym poziomie niż u kotów dorosłych. To jednak nie znaczy, że dieta może składać się praktycznie z samego białka ponieważ w takim przypadku będzie uboga w tłuszcz. Ten ze względu na wysokie zapotrzebowanie kaloryczne kociąt również może, a nawet powinien znajdować się w górnej granicy zapotrzebowania.

Różnorodność jest bardzo ważna w przypadku każdego żywego organizmu, kocięta również. Każde mięso ma nieco inne właściwości, inny profil aminokwasowy. Dzięki różnorodności jesteśmy w stanie lepiej zbilansować dietę, a ryzyko ewentualnych niedoborów bądź nadmiarów zostaje znacznie ograniczone. Unikanie monodiety przynosi zwierzętom same korzyści. Warto też od początku uczyć różnych smaków. Jest to zdecydowanie łatwiejsze niż w przypadkach osobników dorosłych, o wyrobionych nawykach żywieniowych.

What is BARF?

BARF is a biologically appropriate raw food. The diet based on recreating, using generally available meats and additives, what wild felines consume in the natural environment. In the case of cats, it is meat, bones, offals, appropriate supplements and additives, such as eggs or fish oils. The bones in BARF can be replaced with bone meal and/or egg-shell meal. A domestic cat is a strict carnivore. This means that from the moment of starting to receive solid food, at every stage of its life it needs food of animal origin.

Basically, the mere composition of a BARF meal for a growing animal will not be very different from those for adults. This means that there are no contraindications that the kittens eat exactly the same thing as their parents. However, in the preparation of the mixture, one should be more cautious, as possibly small mistakes will reflect faster on the kittens and their development.

What to watch out for?

Taurine is a sulfuric amino acid found in significant amounts in the myocardium. It is mainly found in animal products. It plays an important role, among others in the development of the nervous system, absorption of fats, contractions of the heart muscle, protects the retina from oxidative stress. In pregnant cats, its deficiency may cause miscarriages as well as dying and deformation of the fetuses. In kittens, it delays growth, leads to underdevelopment of the kidneys, brain, blindness and even death. Too little amount of taurine may contribute to the development of dilated cardiomyopathy, which leads to myocardial dysfunction. It should be remembered that taurine should be dissolved in water before administration to avoid irritating effects on the mucous membranes of the gastrointestinal tract.

BARF is a biologically appropriate raw food. The diet based on recreating, using generally available meats and additives, what wild felines consume in the natural environment. In the case of cats, it is meat, bones, offals, appropriate supplements and additives, such as eggs or fish oils.

Zinc is one of the essential elements for the body. It participates in many metabolic processes, such as changes in nucleic acids, carbohydrate metabolism or protein synthesis. Therefore, special attention should be paid to this parameter when composing mixtures for kittens. A deficiency of this element can lead to changes in the lymphatic system and deterioration of the functioning of the sight. During growth, deficiency can have a negative effect on weight gain. Symptoms of excess zinc occur less often than its deficiency. Vomiting, diarrhea and haemolytic anemia may occur, as well as renal, pancreatic and hepatic dysfunction. In kittens who have experienced zinc overdose, symptoms from the nervous system have been observed. They also experience loss of natural coat color, which is associated with copper deficiency – the consequence of excess zinc in the diet. A properly composed BARF diet ensures the correct concentration of this element.

Protein and fat are the basic, most important nutrients in the carnivore diet. Cats are animals with the highest protein requirement of all mammals. In BARF mixtures for kittens, the protein may be at a higher level than adult cats. This, however, does not mean that the diet may consist of only the protein itself because in this case, it may result in being low in fat. Fat due to the high caloric demand of kittens may also, and even should be in the upper limit of their nutritional demand.

Diversity is very important for every living organism, feline as well. Each meat has slightly different properties, a different amino acid profile. Thanks to diversity, we are able to better balance the diet, and the risk of possible shortages or excess is significantly reduced. Avoiding monodiet brings the same benefits to animals. It is also worth to teach different flavors from the beginning. This is definitely easier than in the case of adults with established eating habits.

Jak karmić?

Co do zasady kociętom do ukończenia pierwszego roku życia nie należy ograniczać dawki żywieniowej. Staramy się karmić na zawołanie, co najmniej kilka razy dziennie. Kocięta mają ogromny apetyt, a ich zapotrzebowanie kaloryczne jest znaczne. Często zdarza się, że mały kociak będzie jadł tyle, albo nawet więcej co kot dorosły. Nie należy się tym przejmować, jednak bardzo ważna jest obserwacja. Pomimo, iż nie zaleca się kociętom rosnącym ograniczać ilości przyjmowanego jedzenia, o tyle nie powinno się dopuścić do nadwagi lub otyłości u zwierząt. Jeśli sylwetka młodego kota jest stale się zbyt okragła, a on sam nie przejawia chęci do aktywności należy zmniejszyć (nigdy drastycznie!) ilość podawanego pokarmu oraz zachęcić kota do zabawy. Jednakże warto wspomnieć, że nadwaga u kotów na prawidłowo komponowanej diecie BARF zdarza się bardzo rzadko i wynika najczęściej z innych chorób towarzyszących zwierzęciu.

Najkorzystniej jest zacząć od podawania niezbyt tłustego mięsa. Idealnym rozwiązaniem jest wołowina (zawiera spore ilości cynku tak ważnego dla kociąt). W przypadku tak młodych osobników ten pierwszy stały posiłek niejednokrotnie jest nie lada wyzwaniem. Kociaki często nie wiedzą jak zacząć, albo wręcz odwrotnie – rzucają się na jedzenie i łapczywie połykają pierwsze kęsy. W takich sytuacjach należy im trochę pomóc. Najbezpieczniej na pierwsze posiłki podawać mięso mielone, uformowane w niewielkie kulki. Taka forma będzie bezpieczna także dla tych łapczywych. Jeśli kociak nie chce jeść to najprawdopodobniej dlatego, że nie wie, że to co mu podajemy jest jedzeniem. Należy wtedy malutką, uformowaną z mielonego mięsa, kulkę włożyć do pyszczka – zazwyczaj to wystarczy, żeby zachęcić do jedzenia. Czynność ta wymaga od opiekuna niezwyklej delikatności, nie wolno wypychać jedzenia na siłę ponieważ może dojść do zadławienia.

Nadwaga u kotów na prawidłowo komponowanej diecie BARF zdarza się bardzo rzadko i wynika najczęściej z innych chorób towarzyszących zwierzęciu.

Podsumowanie

Odchowanie kociąt na surowej diecie nie jest trudne. W pierwszych tygodniach życia, mięsożerny instynkt małych kociąt jest dużym ułatwieniem co powinni wykorzystać hodowcy. Dieta BARF dzięki wysokiej wartości odżywczej poszczególnych komponentów oraz braku zbędnych, nic nie wnoszących składników powoduje, że kocięta rozwijają się wzorowo, ich wzrost jest zrównoważony a masa ciała przyrasta prawidłowo.

How to feed?

As a general rule, kittens should not be restricted to the fixed nutritional dose until the first year of life. We try to feed on cue at least several times a day. Kittens have a huge appetite, and their caloric demand is considerable. It often happens that a small kitten will eat as much or even more than an adult cat. Do not worry about it, although remember to always observe as it is very important. Although it is not recommended for growing kittens to limit the amount of food that they consume, we should not allow our animal to

become overweight or obese. If the body of a young cat is becoming too round, and it does not show the will to be active, reduce (never drastically!) the amount of food fed and encourage the cat to play. However, it is worth mentioning that overweight in cats on a properly composed BARF diet is very rare and most often results from other comorbidities diseases.

It is best to start with the administration of less fat meat. The ideal solution is beef (it contains a lot of zinc, so important for kittens). In the case of such young individuals, this first solid meal is often quite a challenge. Kittens often do not know how to start, or just the opposite

- they throw themselves on food and greedily swallow first bites. In such situations, we should help them a little. The safest for first meals is minced meat, formed into small balls. Such a form will be safe also for those who are greedy. If a kitten does not want to eat, it is most likely because it does not know that what we have gave it is actually food. In that case it is necessary to put a small ball made of minced meat into the kittens mouth – usually that is enough to encourage eating the food. This activity requires extraordinary delicacy from the owner, the food should not be pushed in by force, as this may lead to choking.

Overweight in cats on a properly composed BARF diet is very rare and most often results from other comorbidities diseases.

Summary

It is not difficult to raise kittens on a raw diet. In the first weeks of life, the meat-eating instinct of small kittens is a great help and breeders should use it. BARF diet due to the high nutritional value of individual components and the lack of unnecessary, nothing bringing ingredients causes that kittens develop exemplary, their growth is balanced and the body weight increases correctly.

Jagoda Fedyniak

Dietetyk psów i kotów. Współzałożycielka Fundacji BARFNE KOREPETYCJE, która ma na celu promowanie biologicznie odpowiedniego żywienia psów i kotów. Prywatnie opiekunka tylko czterech kotów i tylko dwóch psów.

Dogs and cats dietitian. Co-founder of the BARFNE KOREPETYCJE Foundation, which aims to promote the biologically appropriate nutrition of dogs and cats. Privately, the owner of only four cats and two dogs.

Metody zapobiegania formowaniu się płytki nazębnej

Higiena aktywna

Ścieranie płytki nazębnej

- szczotkowanie zębów (szczoteczka + żele Maxi/Guard®)

- ściereczki (Oral Cleansing Wipes)

Higiena pasywna

- odpowiednia dieta
- stosowanie gryzaków/przekąsek
- stosowanie dodatków do wody (płyny: Maxi OraCare)
- stosowanie preparatów, które mają właściwości ograniczające rozwój bakterii (Plaque Control)

118 ml

100 szt.

59 ml

60 g

250 ml

250 ml

	MAXI/GUARD® Oral Cleansing Gel	MAXI/GUARD® Oral Cleansing Wipes	MAXI/GUARD® OraZn®	Plaque Control	MAXI OraCare Fresh Breath	MAXI OraCare Healthy Gums
Sposób działania	Pasywny – przy nałożeniu na dziąsła Aktywny – przy aktywnym szczotkowaniu/wmasowywaniu żelu w dziąsła	Aktywny – poprzez przecieranie dziąseł ściereczką	Pasywny – przy nałożeniu na dziąsła Aktywny – przy aktywnym szczotkowaniu/wmasowywaniu żelu w dziąsła	Pasywna – podanie z pokarmem	Pasywna – podanie z wodą do picia	Pasywna – podanie z wodą do picia
Substancje aktywne	Cynk, Tauryna, Witamina C	Cynk, Tauryna	Cynk, Tauryna	<i>Ascophyllum Nodosum</i>	Cynk, Dwuwęglan sodu	Cynk, Szalwia, Zielona herbata, Dwuwęglan sodu

Fotografia z archiwum autora

W roku 2018 w Polsce odbyło się około 200 wystaw psów rasowych (FCI). W zależności od rodzaju, wydarzenia te mają różne rangi - są mniej lub bardziej prestiżowe, jednak na każdym z nich handler stara się zaprezentować swojego psa najlepiej jak potrafi.

Patrząc z boku, widzimy psy biegające dookoła ringu lub prezentujące swoje uroki stojąc w miejscu. Nasuwa się wtedy myśl: przecież to nic skomplikowanego! Niestety to tylko złudzenie. W mojej już kilkuletniej karierze wystawowej przekonałam się, jak wiele trudu i pracy kosztuje nienaganny handling.

Miałam okazję oglądać psy wybitne, które były zaprezentowane przeciętnie albo nawet słabo jak i również psy przeciętne zaprezentowane wybitnie.

I te pierwsze i te drugie nigdy nie stanęły na podium. Żeby osiągnąć ten cel, musi zaistnieć efekt synergii, wybitny pies musi zostać zaprezentowany przez wybitnego handlera.

Pozwoliłam sobie na zestawienie najczęściej, w mojej ocenie, popełnianych błędów.

1. Nieznajomość kryteriów oceny prezentacji psów danej rasy.

Podczas oceny psa w ringu sędzia bierze pod uwagę bardzo wiele aspektów charakterystycznych dla danej rasy jak również umiejętność współpracy między psem i prezydentem.

Za szybki lub za wolny chód, zaciągnięta lub zbyt luźna ringówka są częstymi błędami. Istotną kwestią jest również nieodpowiednie przygotowanie psa do „oględzin”, nierzadko brak takowego może przyczynić się do porażki na ringu. Często też brak oswojenia psa z czynnościami takimi jak sprawdzanie jąder może wywołać niepożądaną reakcję zwierzęcia, skutkującą w konsekwencji nawet dyskwalifikacją.

In 2018, there were around 200 dog shows (FCI) in Poland. Depending on their type, these events have different ranks - they are less or more prestigious, but on each and every one of them the handler tries to present his or her dog as good as possible.

Looking from the side, we see dogs running around the ring or presenting their charms standing still in place. It is then that the thought comes to mind: it can't be that complicated! It's just seems like it. In my several years of exhibition career, I have seen how much effort and work it costs to be able to handle the dog perfectly.

I had the opportunity to watch outstanding dogs, which were presented averagely or even poorly as well as average dogs presented outstandingly.

The first as well as the second never won top awards. There must be a synergy effect here, an outstanding dog must be presented by an eminent handler.

I allowed myself to summarize the mistakes, in my opinion, made most often.

1. Ignorance of the criteria for the presentation of dogs of a given breed.

When judging a dog in the ring, the judge takes into account many aspects of the given breed as well as the ability to cooperate between the dog and the handler.

Running too fast or walking too slow, a tight or loose show leash, those are common mistakes. An important thing is also a good preparation of the dog for „inspection”, often the lack of such training can contribute to defeat in the ring. Often the dog's unawareness of things such as checking the testicles can cause an undesirable reaction of the animal and that resulting in even disqualification.

Bardzo istotną rolę odgrywa wiedza handlera w zakresie charakterystycznych dla danej rasy wymogów prezentacji psa w ringu. Dotyczy to zarówno oceny w ruchu jak i w pozycji statycznej. Przed swoim debiutem wystawowym warto zapoznać się ze wzorcem rasy. Zadaniem handlera jest ustawić zwierzę w najlepiej prezentującej je sylwetce i co najważniejsze w pozycji umożliwiającej sędziemu ocenę.

2. A co to Savoir-vivre?

Kultura i szacunek obowiązuje także podczas oceny psów w ringu. Bynajmniej nie chodzi tylko o to jak witamy i żegnamy się z sędzią, ale o pewnego rodzaju zachowania i schematy, które świadczą o kulturze handlingu.

Kultura handlingu to zbiór niepisanych zasad, które każdy uczestnik wystawy powinien sobie przyswoić. Nieprzestrzeganie ich może skutkować rozproszeniem uwagi psów uczestniczących w wystawie i to nie tylko naszych, a przecież w każdych zawodach ważne jest przestrzeganie zasad fair-play. Ponownie prezentuję listę najczęściej według mnie popełnianych błędów:

1. Niezachowanie należytego odstępu między psami podczas oceny. Niezastosowanie się do tego wymogu może prowokować psy do obracania się, a tym samym słabej prezentacji.
2. Rozrzucanie przysmaków. Nie zjedzone przysmaki pozostawione na ringu mogą przeszkadzać innym zawodnikom, którzy będą korzystać z tego samego ringu nieco później.
3. Kuszenie psa dużą ilością kielbasy, podczas zawodów, gdy sędzia chce zaglądnąć psu w zęby – jest działaniem mało przemyślanym. Jednym z punktów poddawanych ocenie jest stan uzębienia, które trudno ocenić, gdy psia paszcza jest pełna resztek pokarmu.
4. Używanie piszczących zabawek. Piszczące zabawki są atrakcyjne dla psów, jednak wystawa to nie jest odpowiednie miejsce, by z nich korzystać. Piszczalki mają to do siebie, że potrafią rozproszyć nawet najbardziej skupionych uczestników wystawy z naszego ringu jak i tych sąsiadujących, a wszyscy dobrze wiemy, że dekoncentracja nie sprzyja dobrej prezentacji.
5. Udział suk w trakcie ciecarki w wystawie. Stan fizjologiczny jakim jest ciecarka charakteryzuje się bardzo specyficznym zapachem jaki pozostawiają po sobie suki dla innych psów. Zapach ten jest ogromnym rozproszeniem dla większości samców, ale może być również rozpraszający dla innych suk. Psy jeśli poczną ten osobniczy zapach często całkowicie tracą głowę i skupiają się wyłącznie na węszaniu. Pies węszący nie zaprezentuje się dobrze z nosem wbitym w ziemię.

Fotografia z archiwum autora

Wartym uwagi zagadnieniem dotyczącym kultury na wystawach jest **podwójny handling**. Ciekawi Was co to takiego? Jest to działanie spoza ringu podjęte przez osobę trzecią, najczęściej nie będącą handlerem. Zjawisko to najczęściej spotyka się przy ringach, na których wystawiane są owczarki niemieckie. Objawia się nawoływaniem, używaniem hałaśliwych zabawek czy też wydawaniem dziwnych odgłosów. Celem takiego działania jest wzbudzenie zainteresowania psa, który prezentuje się na ringu, skupienie jego uwagi, co w efekcie ma przyczynić się do lepszej prezentacji osobnika. Niestety działania tego typu okazują się uciążliwe dla psów występujących na sąsiadujących ringach, szczególnie jeśli wystawy odbywają się na obiektach zamkniętych.

Ring to rywalizacja, każdemu z uczestników udziela się atmosfera zawodów, często emocje biorą górę. Wystawcy marzy się zwycięstwo, jest skoncentrowany na osiągnięciu celu. Pod ciężarem napięcia zdarza się, że posuwa się czasem do zachowań, które pozytywnie zdopingują jedno zwierzę, ale na inne zadziałają demotuwująco. Unikajmy takich zachowań, pamiętajmy, że wygrana w dobrym stylu smakuje najlepiej.

The knowledge of the handler in the field of the dog's presentation requirements in the ring is very important. This applies to both movement and static position. Before your debut show, it's worth getting familiar with the breed's showing standards. The handler's task is to set the animal in the best presenting position and, most important, in a position that allows the judge to evaluate dog properly.

2. What about Savoir-vivre?

Culture and respect also apply when evaluating dogs in the ring. It is not just about how we welcome and say goodbye to the judge, but about some kind of behavior and patterns that testify to the culture of handling.

The culture of handling is a collection of unwritten rules that every participant of the exhibition should assimilate with. Failure to apply them may result in distraction of dogs participating in the exhibition, not only ours. We all know that in all competitions it is important to comply with fair-play rules. Again, I present a list of the mistakes I make most often:

1. No keeping a proper distance between dogs during the judging. Failure to comply with this may provoke dogs to look back and thus poor presentation.
2. Throwing a lot of snacks on the ground. Not eaten snacks left in the ring may disturb other competitors who will use the same ring a bit later.
3. Tempting the dog with a lot of sausage/snack. During the competition, when the judge wants to look into the dog's teeth - it is a poor thought-out thing to do. One of the points to be evaluated is the condition of the teeth, which is difficult to assess when the dog's mouth is full of food.
4. Using squeaky toys. Squeaking toys are attractive for dogs, but the exhibition is not the right place to use them. Squickers have it to themselves that they are able to distract even the most focused participants of the exhibition from our ring as well as those neighboring, and we all know that the distraction is not helping to a good presentation.
5. The participation of bitches during their heat in the exhibition. This physiological condition is characterized by a very specific scent that females leave for other dogs. This scent is a huge dispersion for most males, but it can also be quite distracting for other females. Dogs, if they become aware of this distinct smell, often lose their heads completely and focus only on sniffing. A sniffing dog will not present well with its nose nailed to the ground.

A noteworthy issue regarding the culture of exhibitions is **double handling**. You wonder what it is? It is an action taken from outside the ring by a third party, usually not a handler. This phenomenon is most often found at rings on which German shepherds are showed. It manifests itself by loud calling, using noisy toys or by making strange noises. Such behavior is aimed at attracting the dog, which is shown at the ring, focusing its attention, which directly contributes to a better presentation of the individual. Unfortunately, this type of activity turns out to be burdensome for dogs appearing on neighboring rings, especially if the exhibitions are held on closed facilities.

Ring is a competition, each participant feels the atmosphere of competition, emotions often take control. The exhibitor dreams of winning, and is focused on reaching that goal. Under the weight of tension, it sometimes happens that she/he behaves in the way that may positively encourage one animal, but act demotivating on the others. Avoid such behaviors, remember that winning in a good style tastes best.

3. Clothing.

Handler must be dressed elegantly and tastefully. It happens that people show dogs in tracksuits or in tight skirts. This is out of place and in a sense proves disrespect to the judge and the competition. In the case of men, an

3. Ubiór

Handler musi być ubrany elegancko i gustownie. Zdarza się, że ludzie wystawiają psy w dresach lub w za ciasnych spódniczkach. Jest to nie na miejscu i świadczy w pewnym sensie o braku szacunku do sędziego oraz do konkurencji. W przypadku mężczyznżą pożądana jest elegancka koszula i spodnie, ciekawym dodatkiem jest kamizelka, ewentualnie marynarka. W przypadku kobiet sprawa jest troszkę bardziej skomplikowana. Najodpowiedniejszym strojem jest kostium – spódnica, koniecznie do kolan, koszula- najlepiej jednokolorowa oraz marynarka. Dobierając kolor ubioru, należy pamiętać by odznaczał się od sierści, ale nie był krzykliwy. Istotnym elementem jest także fryzura. Włosy muszą być związane, zaplecione np. w warkocz, tak aby dały handlerce swobodę i nie przeszkadzały podczas prezentacji.

4. Niespodzianki na ringu.

Niepożądaną niespodzianką na ringu jest kupa. Niestety jeśli nie wykorzystamy odpowiednio czasu oczekiwania na swoją konkurencję i nie zadamy o to by zwierzę załatwiło swoje potrzeby fizjologiczne, możemy zafundować uczestnikom i sobie taką niepożądaną niespodziankę. Kupa na wybiegu to stres dla handlera, zaskoczenie dla sędziego i niedogodność dla innych uczestników wystawy. Za sprzątnięcie po psie odpowiedzialny jest jego opiekun zarówno poza ringiem jak i na ringu. Zatem za wszelkie wpadki wypadki z kupą, musimy wziąć odpowiedzialność. Jak ich uniknąć? Najlepiej zadbać o to by pies załatwił swoje potrzeby fizjologiczne przed wyjściem na ring. Warto zachęcić zwierzę to tego by się rozbudziło: krótki spacer, marsz pomagają się dotlenić, rozruszać zastane mięśnie i wypróżnić.

5. Stres.

Jednym z najważniejszych czynników mających wpływ na ocenę sędziego jest stopień przygotowania psa do pracy w ringu.

U początkujących handlerów dochodzi czasem bardzo silny czynnik ludzki – stres. Ze stresem niektórzy radzą sobie lepiej, inni gorzej. Psy zaś doskonale potrafią odczytać nasze emocje i mowę ciała. Wszelkie przejawy niepewności, nerwowości czy rozdrażnienia zostaną przez nie rozszyfrowane i mogą spowodować ich nerwowe zachowanie. Istotne jest zbudowanie relacji opartej na zaufaniu z naszym psem, jest to możliwe jeśli dobrze się poznamy i przygotowujemy do wystawy. Wiedza czego się możemy spodziewać od siebie nawzajem, umocni w nas pewność siebie i pomoże zredukować stres będący następstwem udziału w rywalizacji.

Przygodę wystawową najlepiej rozpocząć ze szczeniakiem, wtedy błędy psa jak i handlera są często bardziej pobłażliwie traktowane niż w kategoriach, w których prezentują się psy dorosłe. Każda kolejna wystawa pomaga nauczyć się panować nad treścią i traktować udział w zawodach jak codzienną aktywność z psem. Ważne jest by robić wszystko, abyśmy czerpali z tego radość. Niektórych emocji związanych z handlingiem możemy nauczyć się tylko zdobywając nowe doświadczenia wystawowe. Nastawienie psychiczne jest jednym z najważniejszych elementów dobrego handlingu. Trzeba pamiętać, że każdy pies ma inny charakter, usposobienie, temperament. Wszystkie te czynniki trzeba brać pod uwagę prowadząc psa na ringu. Handler musi dostosować swoje ruchy, swoje reakcje indywidualnie do każdego zwierzęcia z którym się prezentuje.

Wchodząc na ring pamiętajmy o tym, że jest to pewnego rodzaju przedstawienie, a my razem z psem – jako aktorzy musimy jak najlepiej odegrać swoją rolę. Handlerze, bądź pogodny! Przywitaj się z sędzią podczas oceny, słuchaj co ma Ci do powiedzenia i wykonuj jego polecenia. Pamiętaj jednak, że nie jesteś na ringu sam i szanuj również swoich konkurentów.

Handling nie jest skomplikowaną czarną magią! Chociaż niektóre psy stojąc na wystawie sprawiają wrażenie jakby były zaczarowane...

elegant shirt and pants are desirable, a vest or a jacket is an interesting addition. In the case of women, the matter is a bit more complicated. The most suitable costume is – a skirt, necessarily to the knee, a shirt – preferably one-color and a jacket. When choosing the color of the dress, remember it should be distinguished from the coat of the presented animal, but at the same time it should not be garish. Hair style is also an important element. The hair must be tied, for example, into a braid, it need to give the handler a freedom and not disturb during the presentation.

4. Surprises in the ring.

An undesirable surprise on the ring is a poop. Unfortunately, if we do not use properly the waiting time for our turn and we do not take care of the animal's physiological needs, we can treat the participants and ourselves an undesirable surprise. Poop on the ring is stress for the handler, surprise for the judge and inconvenience to other participants of the exhibition. Dog keeper is responsible for cleaning after its dog both outside the ring and in the ring. Therefore, we have to take responsibility for any accidents with poop. How to avoid them? It's best to ensure that the dog does its physiological needs before going into the ring. It is worth encouraging the animal to be awakened: a short walk, march will help to oxygenate, move the muscles and defecate.

5. Stress.

One of the most important factors affecting the judge's verdict is the level of dog preparation for work in the ring.

When it comes to beginning handlers there is sometimes also a very strong human factor – stress. Some people cope better with stress, others don't. Dogs are able to perfectly read our emotions and body language. All signs of uncertainty, nervousness or irritability will be deciphered by them and may cause them to behave nervously. It is important to build a relationship based on trust with our dog, it is possible if we get to know each other well and prepare for the exhibition. Knowing what to expect from each other, will strengthen confidence in us and help reduce stress resulting from participation in competition.

It is best to start exhibition adventure with a puppy, during that time mistakes of the dog and the handlers are often treated lighter than in categories in which adult dogs perform. Each subsequent exhibition helps to learn how to control the stage-fright and helps to treat participation in the competition like any other activity with a dog. It is important to do everything so that we enjoy it. We can learn some emotions related to handling only by gaining new exhibition experience. Mental attitude is one of the most important elements of good handling. It must be remembered that every dog has a different character, disposition, temperament. All of these factors must be taken into account when leading the dog in the ring. Handler must adapt his/her movements and reactions individually to each dog.

When entering the ring, remember that it is a kind of performance, and we together with the dog - as actors, must do our part as well as possible. Handler, be cheerful! Say hello to the judge during the evaluation, listen to what she/he has to say and follow her/his instructions. Remember, however, that you are not alone in the ring and also respect your competition.

Handling is not a complex black magic! Although it may seem that some dogs are working at the exhibition as enchanted.

Anna Sikora

Pasjonatka kynologii oraz sportów kynologicznych, zootechnik. Założycielka fundacji Speed Dog Kraków mającej na celu promowanie aktywności z psami oraz sportów kynologicznych. Handlerka specjalizująca się w wystawianiu terierów typu bull.

Cynology and kennel sports enthusiast, zootechnician. Founder of the Speed Dog Krakow foundation which goal is to promote activity with dogs and kennel sports. Handler specializing in bull type terriers.

Vetfood®

Chroni i odbudowuje
śluzówkę jelita

Protects and restores
the intestinal mucosa

Zapobiega
biegunkom

Prevents
diarrheas

Wspomaga odbudowę
mikroflory jelitowej

Helps restore the proper
intestinal microflora

www.vetfood.pl

FLORA LINE movie

Jak zaprzyjaźniać ze sobą koty?

How to make cats befriend each other?

Znana mądrość mówi: „koty są jak chipsy, nigdy nie kończy się na jednym”. Może z tym „nigdy” to przesada, ale faktem jest, że wielu opiekunów z biegiem czasu decyduje się na tzw. „dokocenie”. Jak się do tego zabrać? Oto kilka wskazówek.

1. Czy koty to samotniki?

Odpowiedź brzmi: i tak i nie. Z jednej strony koty samotnie polują i przemierzają swoje rewiry, znacząc terytorium i odstrasząc potencjalnych intruzów (zwłaszcza zwierzęta niekastrowane, przy czym kocury patrolują większe tereny niż kotki).

Z drugiej koty środowiskowe, w obliczu dużego zagęszczenia populacyjnego, tworzą kolonie – zazwyczaj pod wodzą starszej kotki, wokół której gromadzą się młodsze samice, wspólnie wychowujące potomstwo. Kocury mają raczej rolę satelicką – biorą udział w rozrodcie i odstraszą natrętców, ale kociętami zazwyczaj się nie zajmują. Takie koty zwykle polują na wspólnym terenie (lub żywią się w punkcie dokarmiania), a swoją wzajemną obecność tolerują mniej lub bardziej, w zależności od dostępności zasobów. Gdy do takiej grupy chce dołączyć nowy kot zazwyczaj w pierwszym momencie jest przepędzany. Jeśli wykaże się cierpliwością, wytrwałością i dużym uporem, będzie wystarczająco długo przebywał na obrzeżach społeczności i małymi krokami starał się do niej wejść jest szansa, że koty go przyjmą. Szansa, a nie pewność.

Popularne powiedzenie mówi: „koty są jak chipsy, nigdy nie kończy się na jednym”. Może to jest „nigdy” an exaggeration, but the fact is that many cat owners over time decide on the so-called „Cat-addition”. How to do it? Here are some tips.

1. Are cats loners?

The answer is yes and no. On one hand, cats hunt and crawl their territories alone, marking territory and deterring potential intruders (especially non-castrated animals, with males patrolling larger areas than females).

On the other hand, environmental cats, in the face of high population density, form colonies - usually under the leadership of an older female catcher, around which younger females gather together, raising their offspring together. The males have a rather reproductive role only - they participate in reproduction and repel the intruders, but they usually do not care about the kittens. These cats usually hunt on the common for each other area (or feed in the feeding points), and tolerate each other more or less, depending on the availability of resources. When a new cat wants to join such a group, it is usually driven away at first. If it shows patience, perseverance and great stubbornness, and will stay long enough on the edge of the community and slowly try to enter it, there is a chance that the cats will accept it. A chance, but not certainty.

Jeśli więc uznamy, że koty nie są samotnikami stricte, to na pewno są to zwierzęta selektywnie społeczne – nie z każdym się zaprzyjaźnią, mimo naszych chęci.

2. Zagrożenia przy złym wprowadzaniu

Niestety mało kto pamięta o tych kwestiach, gdy zamarzy o przyprowadzeniu do domu kolejnego zwierzęcia. Bardzo często wprowadzenie odbywa się nagle, bez zachowania odpowiednich procedur i zasad. Nowy kot jest dosłownie wrzucany na terytorium rezydenta, co u obu stron wywołuje zupełnie niepotrzebny stres i może prowadzić do wytworzenia się bardzo złego pierwszego wrażenia.

Nie każde dwa koty da się zaprzyjaźnić. Ale postępując według tych punktów szansa na przyzwyczajenie do siebie zwierząt rośnie.

To, co dzieje się dalej, zależy od konkretnego przypadku: jeśli do domu przyniesiony został kociak, to szansa, że zwierzęta się „dogadają” jest większa. Po kilku dniach syków i warków bywa, że koty zaczynają egzystować obok siebie. Nie oznacza to jednak, że czują się komfortowo – na to potrzeba o wiele więcej czasu. Jeśli natomiast nowy kot jest dorosły, z własnymi doświadczeniami, nie rzadko po przejściach lub przeciwnie – bez doświadczenia w kontaktach społecznych, wówczas skutki mogą być opłakane. Złe wprowadzenie może wywołać nie tylko atak zwierząt na siebie, ale też na opiekuna (co może być bardzo groźne), może spowodować u jednego z kotów depresję, wycofanie, silny lęk prowadzący do problemów zdrowotnych (stres u kota to częsta i poważna przyczyna chorób). W dalszym etapie prowadzić może do rozwoju dolegliwości o podłożu psychosomatycznym: od problemów z pęcherzem moczowym, przez zaburzenia trawienne aż po zachowania obsesyjno-kompulsywne w postaci wylizywania sierści i samookaleczeń.

3. Jak wprowadzać nowego kota?

Aby zwiększyć szanse na sukces przede wszystkim należy robić to stopniowo, stosując się do zasad tzw. „socjalizacji z izolacją” – warto zgłębić ów termin i poszukać szerszych opracowań. Jednak najważniejsze wytyczne to:

- początkowe całkowite rozdzielanie zwierząt na przynajmniej kilka dni,
- prowadzenie wymiany zapachowej pomiędzy kotami by wytworzyć wspólny „zapach grupy”, dzięki któremu koty odróżniają „swoich” od „obcych”,
- zamiana pomieszczeń, w których przebywają koty, ale bez kontaktu wzrokowego,
- stopniowe pokazywanie sobie zwierząt dopiero, gdy przestaną nerwowo reagować na wzajemny zapach i terytoria,
- praca z przegrodą w postaci siatkowych drzwi lub bramki montowanej między pomieszczeniami, by koty mogły się widzieć i obwąchać, ale by nie mogło dojść do starcia (czasami można też wykorzystać szelki),
- powolne tempo pracy, dbanie o obustronny komfort i nagradzanie spokoju w kontaktach (np. poprzez podawanie zdrowych mięsnych przysmaków),
- bardzo krótkie sesje, które stopniowo można wydłużać, jeśli zwierzęta dobrze na siebie reagują,
- wykorzystanie zewnętrznych reduktorów stresu, takich jak suplementacja tryptofanowa (idealnie sprawdza się tutaj For Calm marki Vetfood) lub syntetyczne odpowiedniki feromonów frakcji F3,
- spokój i cierpliwość ze strony opiekuna.

Nie każde dwa koty da się zaprzyjaźnić. Ale postępując według tych punktów szansa na przyzwyczajenie do siebie zwierząt rośnie. Praca socjalizacyjna zajmuje zwykle między 4 a 8 tygodni i tyle trzeba dać kotom na spokojne poznanie. Jeśli bowiem będziemy je popędzać i zapoznawać terapią szokową prawdopodobnie nic dobrego z tego nie wyniknie.

So if we assume that cats are not loners, strictly, then they are definitely selectively social animals – they will not make friends with everyone despite our willingness.

2. Threats caused by incorrect introduction.

Unfortunately, hardly anyone remembers about these issues when he/she wishes to bring another pet home. Very often, the introduction takes place suddenly, without following the appropriate procedures and rules. The new cat is literally thrown into the resident's territory, which causes completely unnecessary stress on both sides and can lead to a very bad first impression.

Not every two cats can be friends. But by following these points, the chance of animals getting used to one another grows.

What happens next depends on the specific case: if a kitten was brought home, then the chances that the animals „get along” are greater. After a few days of hissing and snarling, cats tend to start coexisting side by side. This does not mean, however, that they feel comfortable – it takes a lot more time to happen. If, on the other hand, a new cat is grown up, with own experience, not rarely on the crossings or on the contrary – without experience in social contacts, then the effects may be deplorable. Bad introduction can cause not only an attack of animals on each other, but also on an owner (which can be very dangerous), can cause depression of one of the cats, withdrawal, strong fear leading to health problems (cat stress is a frequent and serious cause of disease). In the later stage, it may lead to the development of psychosomatic disorders: from bladder problems, through digestive disorders to obsessive-compulsive behavior in the form of licking hair and self-harming.

3. How to introduce a new cat?

To increase the chances of success, first of all, you should do it gradually, following the rules of the so-called „socialization with isolation” – it is worth exploring the term and looking into it for more extensive studies. However, the most important guidelines are:

- at first complete separation of animals for at least a few days,
- conducting a fragrance exchange between cats to create a common „group smell”, thanks to which cats differentiate „their own” from „strangers”,
- changing the rooms in which cats are staying, however without eye contact,
- gradually showing animals to each other only when they stop reacting nervously to the switching smell and territories,
- working with a partition in the form of a mesh door or a gate mounted between rooms, so that the cats could see and smell each other, but at the same time preventing from cats to fight (sometimes you can also use harnesses),
- slow pace of work, taking care of mutual comfort and rewarding calmness in contacts (e.g. by providing healthy meat snacks),
- very short sessions that can be gradually extended if the animals respond well to each other,
- use of external stress reducers, such as tryptophan supplementation (For Calm Vetfood brand is performing very well) or synthetic equivalents of F3 fraction pheromones,
- peace and patience of the cat owner.

Not every two cats can be friends. But by following these points, the chance of animals getting used to one another grows. A socialization usually takes between 4 and 8 weeks and that's all you have to do to give your cats peaceful introduction. If we are going to force them and introduce them to each other using shock technique, probably nothing good will come of it.

Tech. wet. Małgorzata Biegańska-Hendryk
Technik weterynarii, behawiorka kotów, zoodietetyk psów
i kotów Prywatnie opiekunka 4 odzyskanych kotów.
Adres strony – www.kocibehawioryzm.pl

Veterinary technician, cat's behaviorist, dog and cat zoo-dietician.
Privately, an owner of 4 rescued cats.
Website address – www.kocibehawioryzm.pl

**Cenisz sobie wygodę
 bawełnianej pościeli?**

Teraz macie ją wszyscy!

Recobed
NOWA LINIA
 NOWE WZORY

Recobed My Little One

Wygoda bawełnianej pościeli teraz dla Ciebie i Twojego pupila!

Wygodne, funkcjonalne kanapy dla zwierząt. Najwyższej jakości materiały, dbałość o każdy detal. Unikalny design, szeroki wybór kolorystyczny i rozmiarowy. Dwustronna, wyjmowana poduszka urozmaici wygląd kanapy. Przytulny materiał, miękkie wypełnienie – kulka silikonowa. Doskonałe miejsce na odpoczynek i relaks. Łatwe do utrzymania w czystości, wystarczy zdjąć pokrowiec i wyprać w pralce. Eleganckie i unikalne

z tej samej
 serii

Poduszki

Kocyki

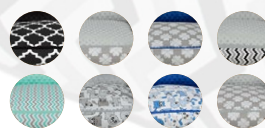
Crete mint

Kara

W ofercie Recobed znajdziesz również:

- ✓ Ekskluzywne kanapy Lincoln z ekoskóry
- ✓ 8 nowych wzorów kanap My Little One
- ✓ Wyjątkowe, dwustronne kanapy Siberian
- ✓ Kanapy Sagrasso z przytulnego Minky
- ✓ Wyjątkowo wytrzymałe kanapy Baltic z Codury

RECOVET
 PREMIUM ANIMAL SOLUTIONS

✓ Stała oferta online 24/7
 🚚 Błyskawiczna wysyłka

🎁 Promocje i oferty specjalne
 📋 Panel sprzedaży dla partnerów

✉️ bok@recovet.pl
 ☎️ +48 42 646 80 23

sprawdź naszą ofertę na:
www.recobed.pl

Oferta dla koni sportowych
 Offer for sport horses

Vet Farmlab®
 Equine

www.vetfarmlab.pl